

Onderwijskansen
Arnhem
Nijmegen

ResearchEd
Arnhem, 23 september 2020
Sonja Bruggeman (Kindcentrum De Werf)
en Judith Stoep (RU/Expertisecentrum Nederlands)

**Ik zoek
kennis voor
het onderwijs »**

Werkplaatsen onderwijssachterstanden

Consortium

Delta
Scholengroep

26 basisscholen

Florès

35 basisscholen

Conexus

31 basisscholen

Stichting
PAS

Monitoring,
interventies, evaluatie
en beleidsadvies

en
EXPERTISECENTRUM
NEDERLANDS

Onderzoek,
ontwikkeling en
ondersteuning

HAN
UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

PABO en
Kenniscentrum
Kwaliteit van leren

Radboud Universiteit

Pedagogische
Wetenschappen en
Onderwijswetenschap-
pen en Sociologie

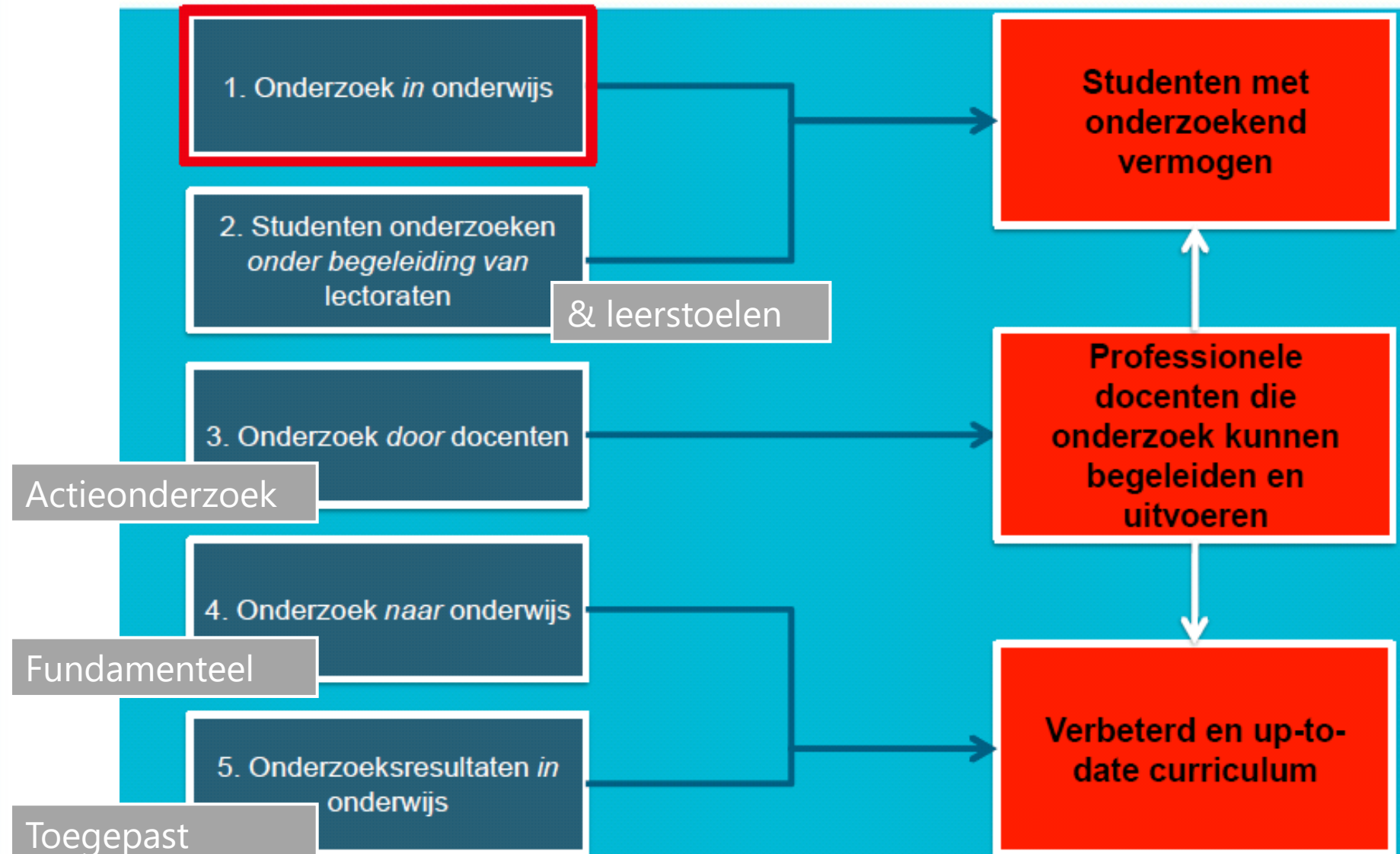
Onderwerpen van vandaag

Doelen Werkplaats-OAN

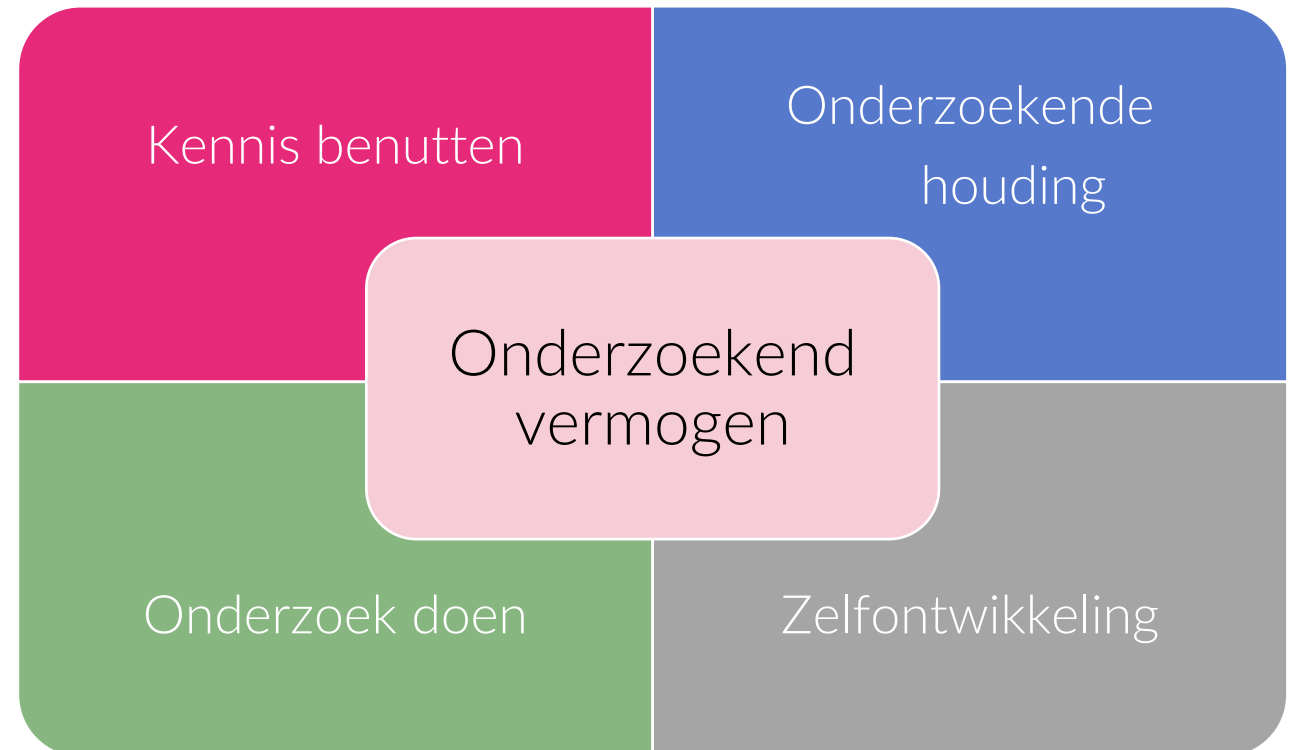
- vergroten van **kansengelijkheid** in het primair onderwijs
- versterking van de **onderzoekende houding** en professionaliteit van schoolteams
- onderzoeken hoe we **interventies succesvol kunnen aanpassen/(door)ontwikkelen** in het licht van de vragen van de scholen en de doelstellingen die zij hebben ten aanzien van de interventie

Onderzoek & Onderwijs: 3 doelen met 5 processen

Onderzoekend vermogen

Thielen, Geldens, Stoep & Popeijus, 2020

Teacher Design Thinking Cycllus

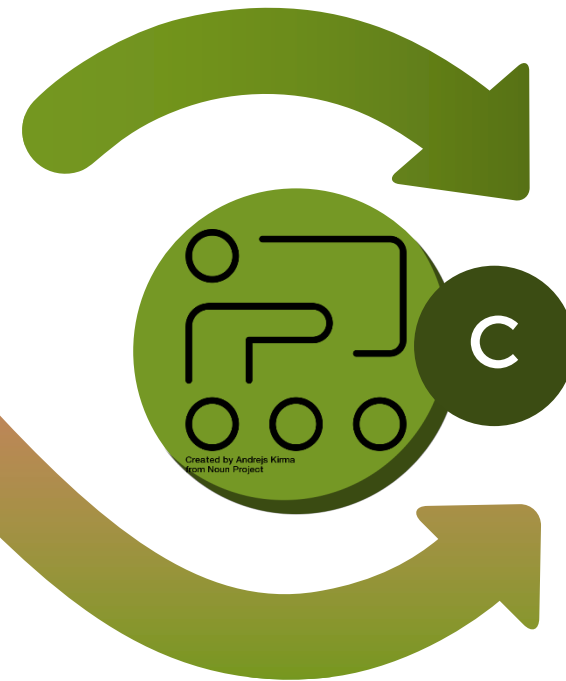
Thema's Kansengelijkheid

Hoge
verwachtingen

Ouderbetrokkenheid

Effectieve instructie

Zes typen ouderbetrokkenheid (Epstein, 1992/1995)

- I opvoeden thuis
- II communiceren met school
- III vrijwilligerswerk doen
- IV thuis ondersteunen
- V participeren in besluitvorming
- VI samenwerken met de omgeving

Stereotiepe beelden over ouderbetrokkenheid

Poster in OCW Onderwijsmagazine 2006

DE AFWEZIGE

OPLEIDING: laag/midden.

KENMERKEN: acht zich niet in staat een bijdrage te leveren, doet alleen mee als iets (nadrukkelijk) wordt gevraagd, redelijk ontevreden, niet-betrokken, school heeft geen prioriteit (meer), laat schoolkeuze aan het toeval over, geen contact mee te krijgen, introvert, onbereikbaar.

TREFWOORDEN: solitair, 'opgever', heeft (bijna) geen contacten met andere ouders, geen vriendschapsrelatie met de school, non-communicabel, worstelt met cultuurs kloof door andere culturele achtergrond.

GESCHIKT VOOR: ondersteuningsnetwerk van de school, functie van 'bruggenhoofd' naar andere (groepen) afwezige ouders.

ONGESCHIKT VOOR: medezeggenschapsraad, bestuur, ouderraad en schoolbestuur zonder eerst één of meer cursussen te volgen.

BENADERWIJZE: zoek contact, toon interesse, ga in gesprek over de culturele achtergrond en de kinderen, leef je in, kijk waar je mee kunt helpen en win vertrouwen.

Leerkrachtoordelen over ouderbetrokkenheid

- Leerkrachtoordelen over ouderbetrokkenheid impliceren cognitieve en educatieve doelen^{1,2}
- Visie op overeenstemming tussen school en thuis resulteert in groepsafhankelijke materiaalkeuze³
- Pygmalion-effect: self-fulfilling prophecies⁴

1: Van der Hoeven - Van Doornum, 1990

2: Stoep, 2008

3: Bakker, Pranger, & Tersmette, 1991

Onderzoek naar effecten van ouderbetrokkenheid en rol leraar

Reviewstudie (Bakker, Denessen, Dennissen & Oolbekkink-Marchand, 2013)

Leeftijdsgroep 6-12 jaar

- Positieve effecten van thuisbetrokkenheid
- Grotere effecten bij lagere sociale milieus
- Nauwelijks effecten van betrokkenheid op/bij school
- Negatieve effecten van contact met school, helpen met huiswerk en het stellen van regels
- Differentiële effecten voor cultureel-etnische groepen en voor vaders en moeders

Ouders meenemen

Meer informatie

www.werkplaats-oan.nl

Judith Stoep

j.stoep@expertisecentrumnederlands.nl

wetenschappelijk coördinator

Sonja Bruggeman

sonja.bruggeman@floresonderwijs.nl

schoolleider

Annelies Wiggers

a.wiggers@stichtingpas.nl

projectleider

Annette Mullink

a.mullink@stichtingpas.nl

procescoördinator

Bronnen

- Andriessen, D. (2014). *Praktisch relevant én methodisch grondig? Dimensies van onderzoek in het hbo*. Openbare les Hogeschool Utrecht. Verkrijgbaar op <https://www.platformsamenoopleiden.nl/wp-content/uploads/2014/06/4.-Praktisch-relevant---n-methodisch-grondig.pdf>
- Bakker, Denessen, Dennissen & Oolbekkink-Marchand, 2013
- Bakker, J., Pranger, H., & Tersmette, Ph. (1991). De oordeelsvorming van leerkrachten over leerproblematische leerlingen in het regulier- en speciaal onderwijs. *Tijdschrift voor Orthopedagogiek*, 30, 465-475.
- Epstein, J. L. (1992). School and family partnerships. In M. Alkin (Ed.), *Encyclopedia of educational research* (pp. 1139–1151). New York, NY: Macmillan.
- Epstein, J. L. (1995). School/family/community partnerships: Caring for the children we share. *Phi Delta Kappan*, 76, 701–712.
- Geerdink, G. & De Beer, F. (red.) (2013). *Meer Mans. Leraren opleiden met oog voor diversiteit en kwaliteit*. Antwerpen/Apeldoorn: Garant.
- Hoeven-van Doornum, A. van der (1990). Effecten van leerlingbeelden en streefniveaus op schoolloopbanen. Nijmegen: ITS.
- Kennisrotonde. (2019). *Van praktijkvraag naar onderzoeksvraag*. Den Haag: Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek. Verkrijgbaar op <https://www.nro.nl/wp-content/uploads/2019/09/Kennisrotonde-publicatie-Vraagarticulatie.pdf>
- Ministerie van OCW (2006). Poster Herken de ouder. Online verkrijgbaar op http://archief.ouders.nl/pdf/herken_de_ouder_poster.pdf
- PO-Raad (2018). *Samen onderzoeken werkt! Werkplaatsen Onderwijsonderzoek; brug tussen onderzoek en praktijk*. Verkrijgbaar op <https://www.platformsamenoonderzoeken.nl/kennisbank/eindpublicatie-samen-onderzoeken-werkt/>
- Rosenthal, R., & Jacobson, L. (1986). *Pygmalion in the classroom*. New York: Holt, Rinehart, and Winston.
- Stoep, J. (2008). *Opportunities for early literacy development: Evidence for home and school support*. Dissertatie Radboud Universiteit Nijmegen.
- Stoep, J., & Bruggink, M. (2017). *GAS Geven: doelgericht werken aan taal en lezen in Passend Onderwijs. Verantwoording*. Nijmegen: Expertisecentrum Nederlands. Verkrijgbaar op <https://expertisecentrumnederlands.nl/gas-geven-doeltreffend-evalueren-in-passend-onderwijs>
- Thielen, Y., Geldens, J., Stoep, J., & Popeijus, H. (2020). Onderzoekend vermogen ontrafeld. Mening van leraren en opleiders, adviezen voor het management. *BasisSchoolManagement*, 34, 14-17.
- Van Vijfeijken, M., Van der Neut, I., Uerz, D., & Kral, M. (2015). Samen leren innoveren met ICT. Ervaringen met grensoverschrijdende multidisciplinaire leergemeenschappen bestaande uit basisonderwijs, lerarenopleiding en onderzoek. *Tijdschrift voor Lerarenopleiders*, 36(4), 91-

